

KLAIPĖDOS LOPŠELIO – DARŽELIO „BORUŽĖLĖ“ DARBUOTOJŲ CIVILINĖS SAUGOS MOKYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Ši mokymo programa (toliau – Programa) padaryta vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 1-219 „Dėl tipinių civilinių saugos mokymo programų patvirtinimo“.

Programoje vartojamos sąvokos:

Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremalioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremalių situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Civilinės saugos sistemos parengtis – civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimas reaguoti į susidariusią ekstremalią situaciją.

Civilinės saugos pratybos – valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremalių situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremalių situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremalius įvykius ar ekstremalias situacijas ir šalinti jų padarinius.

Ekstremali situacija – dėl ekstremalaus įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalus įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalių situacijų komisija – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremalių situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremalaus įvykio kriterijai – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremaliu.

Ekstremalios situacijos židinys – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalus įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremalaus įvykio veiksnių pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalių situacijų operacijų centras – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremalių situacijų prevenciją, užtikrinantis Ekstremalių situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremalių įvykių ir ekstremalių situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Ekstremalių situacijų prevencija – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremalioms situacijoms priemonių visuma, kad būtų išvengta ekstremalių situacijų arba mažėtų jų galimybė, o

susidarius ekstremaliai situacijai būtų kuo mažiau pakenkta gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklai, turtui ir aplinkai.

Ekstremalių situacijų valdymo planas – dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremalioms situacijoms.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremalių įvykių ar ekstremalių situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremalios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremalaus įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Gyventojas – fizinis asmuo, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Įrenginys – pavojingo objekto techninis vienetas, kur gaminamos, naudojamos, tvarkomos ar laikomos pavojingos medžiagos, įskaitant visą įrangą, struktūras, vamzdinius, mašinas, įrankius, atskiras geležinkelio atšakas, dokus, įrenginiams veikti reikalingas krovos krantines, dambas, sandėlius ir kitas sausumoje ar vandenyje esančias struktūras, būtinas įrenginio veiklai.

Įvykis – ekstremalaus įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtinausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremalių įvykių ar ekstremalių situacijų metu.

Ūkio subjektas – Lietuvos Respublikoje įregistruotas ir gamybinę, komercinę, finansinę ar kitokią ūkinę veiklą vykdančias juridinis asmuo, užsienio juridinio asmens filialas ar atstovybė.

Pagrindiniai civilinės saugos sistemos uždaviniai:

Organizuoti ir palaikyti civilinės saugos sistemos pajėgų parengtį ir reikiamą materialinį ir techninį aprūpinimą;

Perspėti ir informuoti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremalią situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremalios situacijos būdus;

Organizuoti ir vykdyti įvykių, ekstremalių įvykių ir ekstremalių situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbus, atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus;

Susidarius įvykiams, ekstremaliems įvykiams ir ekstremalioms situacijoms, organizuoti ir vykdyti priemones, kuriomis siekiama atkurti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams ir gyventojams būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas.

II. ŪKIO SUBJEKTŲ, KITŲ ĮSTAIGŲ IR GYVENTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS CIVILINĖS SAUGOS SRITYJE

Gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų teisės ir pareigos

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos **turi teisę:**

Gauti informaciją apie įvykusius įvykius, ekstremalius įvykius, susidariusią ekstremalią situaciją ir apie tai, kaip elgtis susidarius ekstremaliai situacijai;

Įvykių, ekstremalių įvykių ir ekstremalių situacijų metu gauti pagalbą pagal civilinės saugos sistemos subjektų galimybes.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos **privalo:**

Rūpintis, kad savo veikla nesukeltų pavojaus kitų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai ir nesutrikdytų normalaus (įprasto) gyvenimo ar veiklos ritmo;

Pranešti civilinės saugos sistemos pajėgoms apie gresiančią ar susidariusią ekstremalią situaciją;

Vyriausybės nustatyta tvarka atlikti privalomus darbus.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos gali turėti ir kitų teisių ir pareigų civilinės saugos srityje.

III. GAMTINIO, TECHNINIO, EKOLOGINIO IR SOCIALINIO POBŪDŽIO PAVOJAI, JŲ PRIEŽASTYS IR GALIMI PADARINIAI

Gamtinio, techninio, ekologinio ir socialinio pobūdžio pavojus nusako Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimas Nr.988 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimas Nr.241 „Dėl Ekstremalių įvykių kriterijų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2011, Nr. 107-5059) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 141-6642).

Pavojų kilimo priežastys gali būti gamtinės kilmės bei žmogaus darbo rezultatas. Gamtinės kilmės pavojai kyla dėl meteorologinių ar kitokių reiškinių nepriklausančių nuo žmogaus veiklos. Tai uraganai, potvyniai, sausros, dideli šalčiai ar karščiai, kruša, iškritęs labai didelis kiekis kritulių, žemės drebėjimai, cunamio bangos. Kaip rodo pasaulinė praktika tokių pavojų padariniai būna labai dideli sugriovimai su žmonių aukomis. Lietuvoje iš gamtinės kilmės pavojų aktualiausi potvyniai, o pajūrio regione uraganai, kurių padariniais būna sugriauti pastatai, išvartyti medžiai. Žmogaus sukelti pavojai gali kilti dėl techninių reikalavimų nesilaikymo, aplaidumo, bei teroristiniai aktai.

Kilusių pavojų sukeltos pasekmės gali būti vietinės reikšmės, bet gali apimti ir platesnę teritoriją ar sukelti net ekologinę katastrofą. Kaip pavyzdys gali būti 1980 metais Klaipėdoje sudužęs tanklaivis, kai naftos produktais buvo užterštas visas Lietuvos pajūris.

IV. SAUGUS ELGESYS IR VEIKSMAI ĮVYKUS EKSTREMALIAJAM ĮVYKIUI KLAIPĖDOS LOPŠELYJE–DARŽELYJE „BORUŽĖLĖ“, GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS

Įvykus ekstremaliajam įvykiui Klaipėdos lopšelyje–darželyje „Boružėlė“, gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms būtina apie tai informuoti civilinės saugos institucijas ar priešgaisrinę tarnybą. Gyventojai privalo klausytis civilinės saugos institucijų nurodymų, o Klaipėdos lopšelio–darželio „Boružėlė“ darbuotojai privalo elgtis, kaip numatyta Klaipėdos lopšelio–darželio „Boružėlė“ Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane. (*Supažindinti darbuotojus su Klaipėdos lopšelio- darželio „Boružėlė“, Ekstremaliųjų situacijų valdymo planu.*)

V. KOLEKTYVINĖS IR ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS, TAIKOMOS KLAIPĖDOS LOPŠELIO–DARŽELIO „BORUŽĖLĖ“ DARBUOTOJŲ APSAUGAI

Nurodoma kokios kolektyvinės ir individualios apsaugos priemonės turi įstaiga ir kur jos randasi. Paaiškinama kaip jomis naudotis.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Su šia civilinės saugos mokymo programa pasirašytinai, kartą metuose įmonės vadovo nustatyta tvarka supažindinami visi įmonės darbuotojai. Programa kasmet peržiūrima ir esant būtinybei keičiama ar papildoma.